

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**77-ї НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРОФЕСОРІВ,
ВИКЛАДАЧІВ, НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ**

16 травня – 22 травня 2025 р.

використання ґрунтових вод для виробництва зеленого водню методом безлужного електролізу, що має значний потенціал у сфері зеленої енергетики. Для досягнення сталого розвитку та інтеграції з міжнародними організаціями, такою як ЄС, Україні необхідно розробити збалансовану стратегію управління водними ресурсами, враховуючи досвід Європейського Союзу.

Література:

1. Кичко, І., & Холодницька, А. (2022). Сучасні підходи до водокористування з дотриманням принципів водної безпеки в Україні. *Економіка та суспільство*. (38). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-26>
2. Водний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>
3. Генератори водню Proton PEM. URL: <https://www.elkt.com.ua/products/-proton-pem>
4. Електронний ресурс. URL: <https://sd4ua.org/golovni-temi-stalogo-rozvitku/vodni-resursi/>
5. Директива 2000/60/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2000 року. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU00298>

УДК 502.15:712.253(477.53-25)

*Н. О. Смоляр, к. б. н., доцент
М. А. Найденко, член МАН, учень 10 класу, вихованець Полтавського
обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді,
Славко О. О., студентка
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ПРИРОДООХОРОННЕ ТА РЕКРЕАЦІЙНЕ ЗНАЧЕННЯ ПРИРІЧКОВОГО ПАРКУ В ПОЛТАВІ

Обов'язковими структурними елементами містопланування та містобудівництва є зелені зони міста, які виконують важливі екологічні, санітарно-гігієнічні та рекреаційні функції.

Для території міста Полтави згідно з Генеральним планом міста такими є 22 об'єкти, які належать до трьох груп: загального користування, обмеженого користування, спеціального призначення.

В умовах розвитку сучасного міста досить актуально постають проблеми збереження біорізноманіття вцілілих природних територій, як на видовому, популяційному, ценотичному, ландшафтному й біотопічному рівнях. Для Полтави визначені такі місцевості, серед яких указується й

Прирічковий парк – важлива водоохоронна зона міста в зоні злиття двох річок Ворскли й її притоки – Коломаку.

За наявності існуючих (рекреаційне навантаження) та потенційних (забудова, перепланування) ризиків і загроз надзвичайно актуальним є обґрунтування доцільності його збереження, охорони та збалансованого використання його ресурсів із врахуванням показників наукової цінності, серед яких є й біотопічна репрезентативність та унікальність.

Прирічковий парк є однією із зелених зон Полтави, а біотопи в його межах є важливими осередками збереження природної біорізноманітності (рослин, тварин, насамперед, орнітофауни та ентомофауни, мікобіоти), у складі якої представлені й рідкісні види.

Незважаючи на значне рекреаційне навантаження на цю територію в останні роки, Прирічковий парк виділяється значною біотопічною диференціацією й вцілілими природними комплексами, що виконують значні водоохоронні функції і є осередками збереження й відновлення біорізноманіття. До того, ця територія є важливою для жителів Полтави рекреаційною зоною, хоча й не пристосованою для цього за багатьма критеріями. А ще в інформаційному просторі чимало зустрічається джерел, що підтверджують плани на його забудову чи інше використання для розширення інфраструктури міста з урбано-рекреаційним перетворенням. Тому віднайти компромісне рішення щодо використання цієї території зі збереженням його природної та природоохоронної цінності є вкрай актуальним на сьогоднішні питанням.

Територія Прирічкового парку (під такою назвою відома територія, хоча статусу парку вона не має і ніяк не влаштована відповідно принципів паркобудівництва) в південній частині міста Полтави і включає місцевості лівого та правого берега річки Ворскли в межах міста й затоку – місце впадіння в неї лівої притоки річки Коломак. Загальна протяжність території складає понад 23 км, а площа – біля 70 га.

Територія входить до складу, так званого, «зеленого кільця» Полтави разом із відомими природними еталонними зеленими об'єктами, що охороняються як природно-заповідні. За своєю суттю, він не є парком, а являє собою природний прирусловий заплавний комплекс із різноманітним біотопів, який стихійно використовується для рекреаційних потреб. Це – важлива зелена та водоохоронна зона міста Полтави. Його територія включає як природні біотопи, так із зелені насадження загального користування, що межують з територіями садибної житлової забудови, громадськими територіями, територіями комунальних підприємств, заплав і руслових елементів річок Ворскли й Коломаку. Серед природних біотопів виділяють водні (руслові, заплавно-річкові), заплавно-лісові (фрагменти тополівників), заплавно-лучні в межах заплав річок Ворскли та Коломаку.

Біорізноманіття Прирічкового парку є досить багатим, (флора парку нараховує близько 450 видів, фауна – більше 160 видів наземних

хребетних, мікобіота – 21 вид тільки шапкових грибів; значне біотопічне різноманіття), незважаючи на значний рекреаційний вплив.

Основними природоохоронними завданнями, спрямованими на збереження біорізноманіття Прирічкового парку, що визначає значною мірою його природоохоронну цінність, принаймні на даний час, є урегулювання рекреаційного навантаження, зонування території парку, оздоровлення лісових насаджень (проведення санітарно-гігієнічних заходів, лікування дерев і знищення та профілактика паразитарних інвазій, викликаних здебільшого трутовими грибами, *Viscum alba* L.), відтворення лісонасаджень на деяких ділянках природного типу, повна заборона його забудови, збереженість природності біорізноманіття парку, створення та облаштування рекреаційних маршрутів за типом екологічних стежок.

Попередньо визначена рекреаційна оцінка Прирічкового парку складає тільки 2 бали із 5-ти можливих. На нашу думку, Прирічковий парк, як зелена зона з низькими показниками рекреаційного значення при високих та достатніх показниках біорізноманіття при наступному коригуванні Генерального плану розвитку міста Полтави доцільно вилучити зі списку рекреаційних зон, забезпечивши їх збереження, надавши природоохоронного статусу в категорії гідрологічного заказника місцевого значення.

УДК 502.171(477.53-751.3Опішня)-043.86

*Н.О. Смоляр, к. б. н., доцент
А.О. Тягун, студентка групи 401-СЕ
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

СУЧАСНИЙ АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛОКАЛЬНОЇ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОЇ МЕРЕЖІ ОПІШНЯНСЬКОЇ ГРОМАДИ

Важливими показниками функціонування й розвитку кожної громади, яка визначає багато інших якісних її характеристик, є наявність, ресурсність, стан використання, збереження та охорони навколишнього природного середовища та його компонентів, зокрема й біорізноманіття – видового, популяційного, ценотичного, біотопічного, екосистемного, ландшафтного.

Опішнянська громада є однією із 60 таких, створених у Полтавській області у ході адміністративно-територіальної реформи в 2020 році. За